

Sosyal Ağların Eğitimlerine ve Dil Becerilerinin Gelişimine Etkilerine İlişkin Öğretmen Adaylarının Görüşleri¹

Opinions of Pre-Service Teachers Regarding the Effects of Social Networks on Education and Development of Language Skills

Hacer ULU²

ÖZ: Bu araştırmanın amacı, sosyal ağların eğitimlerine ve dil becerilerinin gelişimine etkilerine ilişkin öğretmen adaylarının görüşlerini belirlemektir. Araştırmanın katılımcıları, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında bir devlet üniversitesinin eğitim fakültesinin farklı bölümlerinde öğrenim gören 57 öğretmen adayından oluşmaktadır. Bu araştırma yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi yoluyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma verilenin çözümlenmesinde betimsel analiz kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının sosyal ağları vakit geçirme, bilgi edinme, gündemi takip etme gibi amaçlarla kullandıkları, sosyal ağların her türlü bilgiye ulaşma, arkadaş takip etme, gizil öğrenmeyi sağlama açısından olumlu yönleri, zaman kaybına yol açması, ders çalışmayı engellemesi, özel hayatın gizliliğini engellemesi açısından olumsuz yönleri olduğunu düşündükleri, eğitimle ilgili sosyal ağlarda farklı yapıdaki sayfaları takip ettikleri tespit edilmiştir. Ayrıca sosyal ağların eğitim alanında uzman olan kişileri takip etme, derslerde yapılan etkinlik ya da materyal sunumu için araştırma yapma, pratik bilgi alış veriş açısından üniversite eğitimlerine katkısı olduğunu ve dil becerilerinin gelişimine etkisinin olduğunu ifade ettikleri tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarının sosyal paylaşım sitelerinde yapılabilecek düzenlemelere ilişkin görüşlerine bakıldığında ise sosyal medyada çok takip edilen kişilerin paylaştığı bilgilere ve kullandığı kelimelere dikkat etmeleri, akademisyenlerin dersleriyle ilgili sosyal öğrenme platformları oluşturması gelmektedir. Araştırma bulguları doğrultusunda bazı öneriler getirilmiştir.

Anahtar sözcükler: sosyal ağlar, eğitim ve dil becerileri

ABSTRACT: The aim of this research is to determine pre-service teachers' opinions on the effects of social networks on their education and development of language skills. The participants of the research consisted of 57 pre-service teachers who attended different departments of the education faculty of a public university in the 2018-2019 academic year. This research was conducted through the semi-structured interview method. Descriptive analysis was used to analyse research data. As a result of the research, it was found out that pre-service teachers use social networks for purposes such as consuming time, acquisition of information, following the agenda, they consider both the positive aspects of social networks in terms of access to all kinds of information, follow-up of friends, ensuring latent learning and negative aspects such as causing a waste of time, preventing study, private life prevents confidentiality, they follow the different pages in educational social networks. In addition, it was determined that pre-service teachers indicate effects on their development of language skills, and contribution to their education in terms of following people who are experts in the field of education, do research for activities or material presentation in courses, and exchange of practical information. Considering the opinions of pre-service teachers about the arrangements that can be made on social networking sites, it is the attention of the people who are frequently followed on the social media to pay attention to the information and the words they use, and to create social learning platforms related to the courses of the academicians. Some suggestions were made in line with the research findings.

Keywords: social networks, education and language skills

Bu makaleye atıf vermek için:

Ulu, H. (2020). Sosyal ağların eğitimlerine ve dil becerilerinin gelişimine etkilerine ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri. *Trakya Eğitim Dergisi*, 10(3), 582 -598.

Cite this article as:

Ulu, H. (2020). Opinions of pre-service teachers regarding the effects of social networks on education and development of language skills. *Trakya Journal of Education*, 10(3), 582 -598.

¹ Bu çalışma 21-24 Mart tarihleri arasında düzenlenen 3. Uluslararası Bilim ve Eğitim Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

² Dr. Öğr. Üyesi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı, hacerule@aku.edu.tr, ORCID: 0000-0002-7687- 6370

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Researchers, today, indicate that social networks are popular online contact forms among adolescents and developing adults (Wilson et al., 2010). In studies conducted, it has been determined that pre-service teachers mainly use Facebook, Twitter, Netlog, Myspace, blogs, Wordpress, Flickr and LinkedIn as social networking sites (Dal & Dal, 2014; Öztürk & Akgün, 2012). Among pre-service teachers' purposes of social networks use include finding old friends, sharing photos, music, information, resources and videos, utilizing leisure times, participating in groups related to their schools, communicating and being aware of the developments in daily life (Dal & Dal, 2014; Filiz et al., 2014; Köseoğlu, 2012; Öztürk & Akgün, 2012; Pempek et al., 2009). Social networks affect many developments in terms of education of individuals. Twitter is used to share book proposals, to lead questions on current work issues, to follow important people and experts in the field (Maden, 2012). Applications such as Flickr are said to provide many skills such as digital literacy, visual arts and language skills, to teach words, to create digital stories and to brainstorm paintings, to create a visual discussion and to visualize a poem (Maden, 2012).

When the field literature is reviewed, there are studies available in which pre-service teachers' purpose of social networking use is examined in terms of many variables such as gender, department, grade level, phone type and time of use (Dal & Dal, 2014; Karasu & Arıkan, 2016; Uslu & Hamarat, 2016). In addition, a limited number of studies have been found that determine which social networks are the most used by pre-service teachers (Dal & Dal, 2014; Filiz et al., 2014; Köseoğlu, 2012; Öztürk & Akgün, 2012; Pempek et al., 2009). Determination of whether the applications support collaborative learning, whether these applications increase the interaction between teacher-learner and learner-learner, and whether they have effect on students' achievements is becoming increasingly important. From this perspective, this study is expected to contribute to existing research. On the other hand, a limited number of studies investigating the effects of pre-service teachers on the development of language skills of social networks were found. On the other hand, no studies have been found that examine the impact of social networks on the development of pre-service teachers' language skills. In this respect, the research is expected to contribute to the gap in the field.

Method

A semi-structured interview method based on qualitative research approach was used to determine pre-service teachers' opinions on their use of social networks and its influence on the development of their language skills. The participants of the research consisted of 57 pre-service teachers who attended different departments of the education faculty of a public university in the 2018-2019 academic year. Voice recorder was used during interviews. Interviews were conducted between December 11, 2018 and December 20, 2018. In this study, a semi-structured interview form was prepared to collect pre-service teachers' opinions on the effect of social networks on their education and the development of their language skills. Descriptive analysis was used to analyse research data. In this respect, inventories of sound records were created and analyzed. In presentation of the research findings, real names of pre-service teachers were not used, but code names were used. Considering pre-service teachers' opinions on the contribution of social networks to university education, it was found out that they generally had positive thoughts.

Findings

Among pre-service teachers' purposes of social network use include spending time, following shares by their friends, having fun, not to stop communicating, looking at stories and making friends. There are also positive and negative aspects of social networks according to pre-service teachers. It was revealed that pre-service teacher thought that social networks had effect on development of reading, writing, listening, speaking and foreign language skills.

Discussion and Conclusion

Among pre-service teachers' purposes of social network use include spending time, following shares by their friends, having fun, not to stop communicating, looking at stories and making friends. Result of this study is consistent with studies conducted (Özmen et al., 2012; Uça-Güneş, 2016; Wilson,

[Fornasier](#) & White, 2010). Positive aspects of social networks, according to pre-service teachers, include reaching all kinds of information, following friends, disseminating information and making friends. Research findings are consistent with studies conducted on this subject (Çam & İşman, 2013; Greenhow & Robelia, 2009; Haseski et al., 2014). There are also negative aspects of social networks according to pre-service teachers. Studies, conducted in the field, determined that participants indicated that they felt isolated and lonely on social networking sites (Duran et al., 2006; Etlican, 2012), social networks caused addiction (Eren et al., 2014), they led to time loss (Etlican, 2012; Öztürk & Akgün, 2012), they prevented studying (Öztürk & Akgün, 2012).

Considering pre-service teachers' opinions on the contribution of social networks to university education, it was found out that they generally had positive thoughts. It was determined that participants indicated that social networks were beneficial in terms of realization of their objectives in their studies (Genç, 2010; Haseski et al., 2014) and cooperation, sources and material design (Baran, 2010; Çam & İşman, 2013; Özmen et al., 2012). It was revealed that pre-service teacher thought that social networks had effect on development of reading, writing, listening, speaking and foreign language skills. It was determined that social networks led to development of reading comprehension and fast reading skills (Kramer ve Winter, 2008), integration of reading and writing skills (Rowell & Walsh, 2011), use of grammar (Akkoyunlu & Yılmaz-Soylu, 2011) and preventing face-to-face communication (Maden, 2012).

In line with the results of the research, the following recommendations can be made: 1. Education should be provided from primary school about the positive and negative aspects of social networks. 2. Social learning platforms can be created. Pre-service teachers can access the resources shared by their lectures and interact with them. 3. More qualified and well-structured social networks can be created on the development of skills. Quantitative and qualitative researches can be conducted on the qualifications and structuring of social networks in terms of their contribution to the development of university education and language skills.

GİRİŞ

20. yy. sonlarında antropoloji, sosyoloji vb. araştırma alanlarını kapsayan farklı çalışmalar sonucunda “yeni okuryazarlık” teriminin “yeni” sıfatı anlam oluşturmak için yeni yaklaşım, yeni metot, yeni teori, yeni içerik ve yeni oluşumu ifade etmektedir. “Yeni” sıfatı çok katmanlı okuryazarlık bakış açısıyla ele alındığında metinlerde zengin içerik ve farklı unsurları (yazı, görsel, ses vb.) bütünleştirmeyi (Kern, 2015; Rowell ve Walsh, 2011), sosyo-kültürel teori açısından ele alındığında sistem ve kullanıcılar arasında kültürel biçimde ilişki kurmayı (Russo ve Watkins, 2008), sosyo-linguistik bakış açısıyla ele alındığında teknoloji ve kültürün bütünleşmesini sağlayarak okuma, dinleme, konuşma, yazma gibi becerilerin etkileşimli biçimde kullanımını (Hagood, 2012) gerekli kılmaktadır. Okuryazarlık kavramına ilişkin son zamanlarda yapılan tanımların karakteristik özelliği dijital teknoloji ve okuryazarlığı bütünleştirmesidir (Hattwig, Bussert, Medaille ve Burgess, 2012). Dijital ortamlar aracılığıyla video, ses, müzik dahil olmak üzere geleneksel baskıdan farklı modları içeren metinler ortaya çıkmıştır. Okuduğumuz metinlerin yapısı değişime uğradığından ürettiğimiz metinler de değişime uğramaktadır (Sweeny, 2010; Willinsky, 1990). Günümüzde farklı ortamlarda yoğun biçimde kullanılan ve yeni okuryazarlık uygulaması olarak kullanılan sosyal ağlar eğitimsel araç olarak kullanılabilirse bilgi akışında önemli yarar elde edilebilir.

Sosyal platformların artışıyla birlikte öğrenme tek boyutlu olmaktan çıkmış etkileşimli bir hale gelmiştir. Haseski, Şahin, Yılmaz ve Erol (2014) “bilgi çağının bireylerinin sosyal ağların sunduğu iletişim ve etkileşim özellikleri sayesinde, yeni öğrenme fırsatları yakalayabildiklerini ve öğrenmenin yaşam boyu kılınmasında önemli bir imkândan yararlandıklarını” belirtmektedir (s.340). İnternetin dünya üzerinde insanlar arasında tüm sınırları kaldırdığını söyleyemeyiz fakat bu sınırların hızlıca azaldığını belirtebiliriz (Genç, 2010). Coiro, Knobel, Lankshear ve Leu (2005) ise sosyal ağların bilgiyi okuma, yazma, görüntüleme, dinleme, oluşturma ve iletme yöntemlerimizde hızlı ve sürekli bir değişim meydana getirdiğini ifade etmektedir (Akt. Greenhow ve Robelia, 2009). Bu açıdan sosyal ağlar günümüzde dijital öğrenme ortamlarından birisi haline gelerek birçok insana eğitim fırsatları sunmaktadır.

Sosyal ağların farklı türde değişik yapılanmaları bulunmaktadır. 350 milyondan fazla kullanıcısı olan Facebook dünyanın en büyük sosyal ağı olmasına rağmen Myspace özellikle müzik ve eğlenceye, Flickr resim ve video paylaşımına, Twitter 140 karakterlik mesaj yazmaya ve Ning insanların ilgilerini keşfetmesine ve açıklamasına odaklanmıştır (Genç, 2010; Gülbahar, Kalelioğlu ve Madran, 2010). Günümüzdeki araştırmacılar da sosyal ağların ergenler ve yetişkinler arasında popüler çevrimiçi iletişim formları olduğunu ifade etmektedir (Wilson, Fornasier ve White, 2010). Yapılan araştırmalarda öğretmen adaylarının sosyal ağ olarak Facebook, Twitter, Netlog, Myspace, Bloglar, WordPress, Flickr ve LinkedIn'i kullandıkları tespit edilmiştir (Dal ve Dal, 2014; Öztürk ve Akgün, 2012). Öğretmen adaylarının sosyal ağları kullanım amaçları arasında eski arkadaşlarını bulmak, fotoğraf, müzik, bilgi, kaynak ve video paylaşmak, boş vakitleri değerlendirmek, okullarıyla ilgili gruplara katılmak, iletişim kurmak, günlük yaşamla ilgili gelişmelerden haberdar olmak, gündemdeki yenilikleri takip etmek, eğlence ve etkinlik takip etmek/planlamak, bazı topluluklara katılmak yer almaktadır (Dal ve Dal, 2014; Filiz, Erol, İnan-Dönmez ve Kurt, 2014; Köseoğlu, 2012; Öztürk ve Akgün, 2012; Pempek, Yermolayeva ve Calvert, 2009). Tüm bu özellikler sosyal ağların kısa zamanda geniş kitleler tarafından benimsenmesine ve yaygın olarak kullanılmasına yol açmıştır. Sosyal ağ sitelerinin bireylere olanak sunmasının yanı sıra bazı dezavantajları da bulunmaktadır. Dal ve Dal (2014) yaptığı araştırmada katılımcıların sosyal ağ sitelerinin bağımlılık yaptığını, zaman israfına neden olduğunu, kişisel bilgilerin çalınmasına neden olduğunu, ırkçı söylemlerin bu mecralarda daha kolay ifade edildiğini, yüz yüze iletişimi engellediğini ve özel hayatın gizliliğinin ihlaline neden olduğu yönünde görüşlere sahip olduklarını tespit etmiştir.

Sosyal ağlar bireylerin eğitimleri açısından birçok gelişimlerine etki etmektedir. Twitter'ın kitap önerilerini paylaşmak, güncel çalışma konularında sorular yöneltmek, alandaki önemli kişileri ve uzmanları takip etmek amacıyla kullanıldığı (Maden, 2012), herhangi konuda anlaşılmayan bir nokta olduğu zaman dünyanın öbür ucundaki öğretmen ve öğrencilerle bağlantı kurulabildiği (Duran, Önal ve Kurtuluş, 2006; Uça-Güneş, 2016), Web 2.0 platformlarının teorik ve ampirik düşünceleri geliştirme, Facebook kullanımının öğrenciler arasında akademik ağına önemine dair bir farkındalık oluşturmaya fırsat sunduğu (Kramer ve Winter, 2008; Reid, 2011) ifade edilmektedir. Sosyal ağlar bireylerin eğitim amaçlı gelişimlerine katkı sunmasının yanı sıra dil becerilerinin gelişimlerine de etki etmektedir. Bireylerin konuşmalarının vurgu ve tonlamalarını görerek kulakla duyulanı gözle pekiştirmeyi (Coşkun, 2009), çevrimiçi iş birliği ve paylaşım imkânları sağlayarak insanlar arasındaki iletişim olanaklarını en üst düzeye taşımaya (Boyd, 2007; Genç, 2010), Flickr gibi uygulamaların dijital okuryazarlık, görsel sanatlar ve dil becerileri gibi birçok beceriyi kazandırmayı, kelime öğretmeyi, dijital öykü oluşturmaya ve boyamalar ile ilgili beyin fırtınası yapmayı, görsel tartışma oluşturmaya, bir şiiri görselleştirmeyi (Maden, 2012) sağladığı belirtilmektedir.

Alanyazın incelendiğinde öğretmen adaylarının sosyal ağları kullanım amacının cinsiyet, bölüm, sınıf düzeyi, telefon türü, kullanılan zaman açısından farklı değişkenler açısından incelendiği araştırmalar mevcuttur (Dal ve Dal, 2014; Karasu ve Arıkan, 2016; Uslu ve Hamarat, 2016). Ayrıca öğretmen adaylarının sosyal ağları kullanım amacı ile iletişim becerileri, internet bağımlılığı, medya okuryazarlığı arasındaki ilişkiyi araştıran çalışmalara da rastlanmıştır (Filiz vd., 2014; Karasu ve Arıkan, 2016; Kaya vd., 2015). Diğer taraftan öğretmen adaylarının en fazla hangi sosyal ağları hangi amaçla kullandıklarını belirleyen sınırlı sayıda araştırmalara rastlanmıştır (Dal ve Dal, 2014; Filiz vd., 2014; Köseoğlu, 2012; Öztürk ve Akgün, 2012; Pempek vd., 2009). Kullanılan uygulamaların işbirlikçi öğrenmeyi destekleyip desteklemediği, öğretici-öğrenici ve öğrenici-öğrenici arasındaki etkileşimi artırıp artırmadığı, öğrencilerin başarılarında etkisinin olup olmadığının belirlenmesi gittikçe önemli olmaya başlamıştır. Bu açıdan yapılan araştırmaların sosyal ağların öğretmen adaylarının eğitimlerindeki işlevliliğini belirlemesi açısından önem taşıdığı düşünülmektedir. Diğer taraftan yapılan araştırmalarda öğretmen adaylarının sosyal ağların dil becerilerinin gelişimlerine etkisini araştıran sınırlı sayıda çalışmaya rastlanmıştır (Gezgin ve Silahsızoğlu, 2016; Tanrıku, 2017). Bu açıdan yapılan araştırmaların alandaki boşluğa katkı sunması beklenmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, sosyal ağların eğitimlerine ve dil becerilerinin gelişimine etkilerine ilişkin öğretmen adaylarının görüşlerini belirlemektir. Bu amaçla aşağıdaki araştırma sorularına cevap aranmıştır:

- Öğretmen adaylarının sosyal ağları kullanma amaçları nedir?

- Öğretmen adaylarının sosyal ağların olumlu ve olumsuz yönleri hakkındaki görüşleri nedir?
- Öğretmen adaylarının eğitim alanında sosyal paylaşım sitelerinde takip ettikleri sayfaların yapısı nedir?
- Öğretmen adaylarının sosyal ağlarda yaptıkları paylaşımlar nedir?
- Öğretmen adaylarına göre sosyal ağların üniversite eğitimlerine etkileri nedir?
- Öğretmen adaylarına göre sosyal ağların dil becerilerinin gelişimine etkileri nedir?
- Öğretmen adaylarının eğitimlerine ve dil becerilerinin gelişimine etkileri açısından sosyal ağlarda yapılması gereken düzenlemeler nelerdir?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Sosyal ağların eğitimlerine ve dil becerilerinin gelişimine etkilerine öğretmen adaylarının görüşlerini belirlemek amacıyla nitel araştırma modeli benimsenmiştir. Nitel araştırmalar deneyim ve görüş hakkındaki soruları çoğunlukla katılımcının bakış açısından cevaplamak için kullanılır. “Nitel araştırma teknikleri arasında normatif davranış inançlarını, tutumlarını ve kavramlarını araştırmak için küçük grup tartışmaları, bir konu hakkında görüş almak için yarı yapılandırılmış görüşmeler, kişisel bir perspektiften bir durumu, deneyimi veya olayı anlamak için derinlemesine görüşme, özel bilgiler hakkında bilgi edinmek için hükümet raporları, medya makaleleri, web siteleri veya günlükler gibi metin ve belgelerin analizi yer alır” (Hammarberg, Kirkman ve De Lacey, 2016, s.499).

Katılımcılar

Bu araştırmanın katılımcıları, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında bir devlet üniversitesinin eğitim fakültesinin farklı bölümlerinde (bilgisayar ve eğitim teknolojileri eğitimi, matematik öğretmenliği, sınıf öğretmenliği ve okul öncesi öğretmenliği) öğrenim gören 57 öğretmen adayından oluşmaktadır. Öğretmen adaylarının 42’si kız iken 15’i erkektir. Araştırmada katılımcı seçiminde maksimum çeşitlilik örnekleme kullanılmıştır. “Maksimum çeşitlilik örnekleme, evrende incelenen problemle ilgili olarak kendi içinde benzeşik farklı durumların belirlenerek çalışmanın bu durumlar üzerinde yapılmasıdır” (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2012, s.90).

Verilerin Toplanması

Görüşmelere başlamadan önce öğretmen adaylarına görüşmenin amacı konusunda bilgi verilmiş ve izin alınmıştır. Görüşme esnasında ses kayıt cihazı kullanılmıştır. Görüşmeler 11 Aralık 2018-20 Aralık 2018 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada öğretmen adaylarının sosyal ağların eğitimlerine ve dil becerilerine etkilerine dair görüşlerini almak amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Araştırmada kullanılan görüşme formunun kapsam geçerliği için görüşme formunun alan uzmanlarınca incelenmesi sağlanmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırma verilerinin çözümlenmesinde veri çözümleme yaklaşımlarından betimsel analiz kullanılmıştır. Betimsel analizde, elde edilen veriler daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Bunun için ilk aşamada kelime gruplarında bulunan anlamların kodlanması tavsiye edilmektedir (Baş ve Akturan, 2008). Araştırma bulgularının sunumunda öğretmen adaylarının gerçek isimleri kullanılmayarak kod adı kullanılmıştır. Nitel değerlendirmelerde doğrudan alıntıların bireylerin düşüncelerini olduğu gibi yansıtmada etkili olacağına inanıldığı (Yin, 1984) için her bir kategoriye örnek olabilecek cevaplar aynen aktarılmıştır. Çözümlenen veriler bir uzmana kontrol ettirilerek ulaşılan kodlar teyit edilmiştir.

BULGULAR

Öğretmen adaylarının sosyal ağları kullanma amaçları konusundaki görüşleri Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1.

Öğretmen Adaylarının Sosyal Ağları Kullanma Amaçları

Görüşler	f	%	Görüşler	f	%
Vakit geçirmek	42	73.68	İletişim kurmak	3	5.26
Bilgi edinmek	28	49.12	Arkadaşlarımızın hikâyelerine bakmak	2	3.50
Gündemi takip etmek	22	38.59	Derdimi anlatmak	2	3.50
Arkadaşlarımızın paylaşımlarını takip etmek	15	26.31	Çekilişleri takip etmek	2	3.50
Bilgi paylaşmak	15	26.31	Dizilerin özetlerini izlemek	2	3.50
Fotoğraf paylaşmak	14	24.56	Arkadaş edinmek	2	3.50
Eğlenmek	3	5.26			

Tablo 1’de görüldüğü gibi öğretmen adaylarının sosyal ağları en fazla vakit geçirmek, bilgi edinmek vb. açıdan kullandıkları tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarının görüşlerinden yapılan doğrudan alıntılar şu şekildedir:

Ö9: “Sosyal medyayı vakit geçirmek amacıyla kullanıyorum. Sosyal medyadayken zamanın nasıl geçtiğini anlamıyoruz.” (**Vakit geçirmek**)

Ö6: “Teknolojik anlamda bilgi veren birkaç site var. Onları takip etmek hoşuma gidiyor. Bunları biliyor musunuz gibi ilginç bilgiler olan. O bilgileri öğrenmek istiyorum. Kişilerin hikâyelerine bakmak hoşuma gidiyor.” (**Bilgi edinmek, Arkadaşlarımızın hikâyelerine bakmak**)

Ö49: “Twitter’ı kullanıyorum. Bazı takip ettiğim sayfalar var. Sınıf öğretmenliği, MEB ile ilgili alınan kararları takip ediyorum. Instagram’da da çektiğim fotoğrafları paylaşıyorum. Yaptığımız etkinlikler olsun ya da yaptığımız seyahatler olsun paylaşım yapıyoruz.” (**Gündemi takip etmek, Fotoğraf paylaşmak, Bilgi paylaşmak**)

Ö18: “Arkadaşlarımızın ne yaptıklarını takip ediyoruz. Nereye gittiklerini, ne yaptıklarını öğreniyoruz.” (**Arkadaşlarımızın paylaşımlarını takip etmek**)

Ö21: “Twitter’da alıntı yaptığımız sözleri paylaşıyoruz. Çekilişler oluyor onları takip etmek istiyoruz.” (**Bilgi paylaşmak, Çekilişleri takip etmek**)

Ö57: “Benim hobim balık tutmak. Açıp balık tutanları izliyorum. Balık tutanları izlerken eğleniyorum. Arkadaş edinmek amacıyla kullanıyorum. İlgilendiğim konularla ilgisi olan kişileri takip ediyorum.” (**Eğlenmek, Arkadaş edinmek, Bilgi edinmek**)

Ö24: “İlkokul, ortaokul ve lise arkadaşlarımızla iletişim kuruyoruz. Bu açıdan iyi oluyor. 2-3 saatlik diziler oluyor. Uzun uzun izlemek yerine özetlerini izliyoruz. Dizilerin önemli kısımlarını ya da fragmanlarını izlemek için takip ediyorum. Bazen amaçsızca vakit geçirmek için giriş yapıyoruz.” (**İletişim kurmak, Dizilerin özetlerini izlemek, Vakit geçirmek**)

Ö30: “Derdimizi anlatıyoruz. Bazen tepkilerimizi yansıtamıyoruz ya da sesimizi duyuramıyoruz. Bundan dolayı sosyal ağları takip ediyoruz. Boş zamanlarımızda vaktimizin çoğunu sosyal paylaşım sitelerinde harcıyoruz.” (**Derdimizi anlatmak, Vakit geçirmek**)

Öğretmen adaylarına göre sosyal ağların olumlu ve olumsuz yönleri konusundaki görüşleri Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2.

Öğretmen Adaylarının Sosyal Ağların Olumlu ve Olumsuz Yönleri Hakkındaki Görüşleri

Olumlu Görüşler	f	%	Olumsuz Görüşler	f	%
Her türlü bilgiye ulaşma	20	35.08	Vakit kaybına yol açması	43	75.43
Arkadaş takip etme	18	31.57	Ders çalışmayı engellemesi	19	33.33
Gizil öğrenmeyi sağlama	15	26.31	Özel hayatın gizliliğini engellemesi	8	14.03
Toplu hareket etmeyi sağlama	15	26.31	Samimiysizce davranma	7	12.28
Bilginin yayılması	13	22.80	İnsanların sosyal medyaya hapsolmesi	7	12.28
Arkadaş edinme	2	3.50	Güvenilir bilgiye ulaşamama	5	8.77
			Fotoğraf paylaşımı konusunda rekabet	3	5.26
			İnsanların kendi düşüncelerini empoze etmesi	3	5.26
			Anı yaşayamama	2	3.50
			Dikkat dağınıklığı	1	1.75
			Olumsuz durumların sosyal medyada daha fazla yayılması ve yankı bulması	1	1.75

Tablo 2’de görüldüğü gibi öğretmen adaylarının sosyal ağların olumlu ve olumsuz yönlerine ilişkin görüşlere sahip oldukları tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarının sosyal ağların olumlu yönleri hakkındaki görüşlerinden yapılan doğrudan alıntılar şu şekildedir:

Ö18: “Her türlü bilgiye ulaşabiliyoruz. Sağlık olsun, eğitim olsun, siyaset olsun, spor olsun. İstedığımız an bu bilgilere ulaşabiliyoruz.” **(Her türlü bilgiye ulaşma)**

Ö19: “Sadece şu anki değil ilkokul arkadaşlarımızı bile sosyal medya sayesinde takip edebiliyoruz. Bu da sosyal medyanın olumlu yönlerinden birisidir. Yeni arkadaşlıklar edinebiliyoruz farklı şehirlerden.” **(Arkadaş takip etme, Arkadaş edinme)**

Ö10: “Bazen dijital ortamda öğrendiğim bilgiyi derslerde hocamız anlatırken sosyal medyada öğrenmiş olduğumuzu fark ediyorum.” **(Gizil öğrenmeyi sağlaması)**

Ö45: “Toplu hareket etmek için sosyal ortam daha uygun. Çünkü anında herkes birilerine ulaşabiliyor. Plan yapabiliyorlar.” **(Toplu hareket etmeyi sağlama)**

Ö55: “Bilgi çok hızlı yayılıyor. Gündemle ilgili bir bilgi Twitter’da trende girdiyse kulaktan kulağa çok hızlı yayılıyor. Bir bilgi haber kanalına düşmeden sosyal medyaya düşüyor.” **(Bilginin yayılması)**

Öğretmen adaylarının sosyal ağların olumsuz yönleri hakkındaki görüşlerinden yapılan doğrudan alıntılar şu şekildedir:

Ö1: “Boş zamanlarımızda sosyal medyada vakit geçiriyoruz. Sonra saate baktığımızda çok zaman geçtiğini görüyoruz.” **(Vakit kaybına yol açması)**

Ö35: “Özel hayatımızla ilgili çok fazla bilgi paylaşıyoruz. Bunu kötü kullananlar var. Örneğin yer bildirim yapıyoruz. O an herkes bunun farkında oluyor.” **(Özel hayatın gizliliğini engellemesi)**

Ö20: “Sosyal medya bence hiç kimsenin kişiliğini yansıtmıyor. Olmak istediği kişiyi yansıtıyor. Oraya fotoğraf atarken bile en güzeline bakıyoruz. Artık fotomontajlarda girdi işin içine.” **(Samimiyetsizce davranma)**

Ö53: “Sosyal medya bizi girdap gibi içine çekiyor. Hele ki Instagram’da keşfete girdiğin zaman 3 saat, yanında bir video gördüğün zaman benzer videolar çıkıyor. Onu da izleyeyim bırakıcım, onu da izleyeyim bırakacağım derken hapsoluyorsunuz. Şu an günlük olarak Instagram’da geçirdiğim süre 5 saat. Bu yüzden çoğu zaman ders çalışmıyorum. Birçok vaktimizi kaybediyoruz.” **(İnsanların sosyal medyaya hapsolmesi, Ders çalışmayı engellemesi, Vakit kaybına yol açması)**

Ö3: “Çok fazla bilgi kirliliği var. Herkes birbirinden çok farklı yorumlar yapıyor. Bazen hangisi doğru hangisi yanlış bu bilgileri ayırt edemiyoruz.” **(Güvenilir bilgiye ulaşamama sorunu)**

Ö14: “Bazen insanları resim paylaşımı konusunda rakip içerisinde olduklarını görüyorum. Çok fazla görsel paylaşıyorlar. Her anlarını paylaşıyorlar. Ayrıca insanlar başkalarının düşüncelerini görmezden gelerek kendi düşüncelerini empoze etmeye çalışıyor. Sadece kendi bakış açılarından olayları görmeye çalışıyorlar.” **(Fotoğraf paylaşımı konusunda rekabet, İnsanların kendi düşüncelerini empoze etmesi)**

Ö17: “İnsanlar paylaşım yapacağız diye bazen anı yaşayamıyorlar. Yakınlarıyla birlikte o kadar güzel vakit geçirecekken o zamanları sosyal paylaşım sitelerinde vakit geçirerek harcıyorlar. Birçok vaktimizi kaybediyoruz.” **(Anı yaşayamama, Vakit kaybına yol açması)**

Ö21 “Ben sosyal medyada çok fazla vakit geçirmemek için hatırlatma koyuyorum. Buna rağmen kendimi sosyal medyadan alamıyorum. Bazen insanlar dış dünyayla bağlantılarını koparıyorlar. Bu yüzden kaza bile geçiriyorlar.” **(Vakit kaybına yol açması, İnsanların sosyal medyaya hapsolmesi)**

Ö42: “Şu an sosyal medyada reklamlar çok kısa sürüyor. Bu da dikkat dağınıklığına sebep oluyor. Bundan 20 yıl önce bir test yapılıyor. 12 sn. dikkat eşliğimiz varmış. Şimdi 7.5 sn. Japon balıklarının ki ise şu an 8 sn.” **(Dikkat dağınıklığı)**

Ö34: “Vahşet olan şeyler Twitter’da çok fazla reklam oluyor fakat güzel olan durumlar daha az dikkat çekiyor. Örneğin dün burada pamuk şekeri satan bir çocuğa yardımcı oldum. Bunu paylaşmıştım. Kimse umursamıyor.” **(Olumsuz durumların sosyal medyada daha fazla yayılması ve yankı bulması)**

Öğretmen adaylarının ağlarda takip ettikleri akademisyenlerin uzmanlık alanları ve diğer takip edilen sayfalar konusundaki görüşleri Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3.

Öğretmen Adaylarının Eğitim Alanında Sosyal Ağlarda Takip Ettikleri Sayfaların Yapısı

Görüşler	f	%
MEB	30	52.63
Çocuk gelişimi	17	29.82
Edebiyat	14	24.56
Tiyatro	13	22.80
Tarih	10	17.54
Yayınevi	7	12.28
Psikoloji	6	10.52
Ekonomi	1	1.75
Kitap yorumu	1	1.75

Tablo 3 incelendiğinde öğretmen adaylarının eğitim alanında takip ettikleri sayfaların yapısı arasında MEB, çocuk gelişimi, edebiyat, tiyatro, tarih, yayınevi, psikoloji, ekonomi ve kitap yorumu geldiği görülmektedir.

Öğretmen adaylarının sosyal paylaşım sitelerinde yaptıkları paylaşımlar konusundaki görüşleri Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4.

Öğretmen Adaylarının Sosyal Paylaşım Sitelerinde Yaptıkları Paylaşımlar

Görüşler	f	%	Görüşler	f	%
Fotoğraf	45	78.94	Şiir	12	21.05
Yer bildirim	27	47.36	Kutlama dilekleri	10	17.54
Türkçe ifade edilmiş duygu ve düşünce	20	35.08	Yabancı dille ifade edilmiş duygu ve düşünce	7	12.28
Edebi söz	18	31.57	İlginç bilgi	5	8.77
Türkçe şarkı	15	26.31	Eğitimle ilgili bilgi	4	7.01
Yabancı dille ifade edilmiş edebi söz	13	22.80	Konferans kesitleri	1	1.75
Gündemle ilgili bilgi	13	22.80	Yabancı şarkı	1	1.75

Tablo 4’te görüldüğü gibi öğretmen adaylarının sosyal paylaşım sitelerinde farklı içerikleri paylaştıkları tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarının görüşlerinden yapılan doğrudan alıntılar şu şekildedir:

Ö22: “Fotoğraflarımın altına güzel sözler bulup paylaşıyorum. Herkes görebilsin diye.”
(**Fotoğraf, Edebi söz**)

Ö52: “Yer bildirim yapıyorum. Özellikle turistik yerlere gittiğimde yer bildirim yapıyorum. Tarihi bir yer gibi’. Bazen ilginç gelen bilgileri paylaşıyorum.” (**Yer bildirim, İlginç bilgi**)

Ö25: “Türkçe ve yabancı dille ifade edilmiş kişisel duygu ve düşüncelerimi paylaşıyorum.”
(**Türkçe ve yabancı dille ifade edilmiş duygu ve düşünce**)

Ö18: “Edebi söz, şiir gibi paylaşımlar yapıyorum. Bazen ülkemizle ilgili olabiliyor, milli değerlerimizle ilgili olabiliyor.” (**Edebi söz, Şiir**)

Ö27: “Bende yabancı şarkı ve Türkçe şarkı paylaşıyorum. İlgimi çekiyor. Kendimde müzikle ilgileniyorum.” (**Türkçe ve yabancı şarkı**)

Ö42: “İspanyolca sözler paylaşıyorum. Dillerinin üslupları kafiyeli gibi geliyor. Hayat bir gülümsemeye başlar gibi başlangıç sözleri oluyor.” (**Yabancı dille ifade edilmiş edebi söz**)

Ö45: “Bazen şehit haberleri olduğunda paylaşım yapıyorum, İnsanları bilinçlendirmek amacıyla faydalı olduğunu düşünüyorum. Bir de fotoğraf paylaşıyorum.” (**Gündemle ilgili bilgi, Fotoğraf**)

Ö54: “Özellikle insanların özel günlerinde kutlama dilekleri gönderiyorum. Doğum günlerinde falan iyi dileklerimi gönderiyorum. Fotoğraf paylaşıyorum.” (**Kutlama dilekleri, Fotoğraf**)

Ö19: “Kendi alanımla ilgili paylaşımlar yapıyorum. Dünya Pi gününe özel paylaşım yaparım. Paylaştığım bilgiler daha fazla kalıcılık sağlıyor.” (**Eğitimle ilgili bilgi**)

Ö26: “Öğretmenler gününde paylaşım yapıyorum. O günlerde güzel bir şeyler yazmak ve öğretmenlerimizin değerini ifade etmek amacıyla paylaşım yapıyorum. Yer bildirim yapıyorum.”
(**Gündemle ilgili bilgi, Yer bildirim**)

Ö57: “Geçen üniversiteye bir uzman gelmişti. Konferans vermişti. Sözlerinde hoşuma giden bazı kesitleri paylaştım.” (**Konferans kesitleri**)

Öğretmen adaylarına göre sosyal ağların üniversite eğitimlerine etkisi konusundaki görüşleri Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5.

Öğretmen Adaylarına Göre Sosyal Ağların Eğitimlerine Etkileri

Görüşler	f	%	Görüşler	f	%
Eğitim alanındaki akademisyenleri takip etme	15	26.31	ÖSYM sınavlarını takip etme	6	10.52
Derslerde yapılan etkinlik ya da materyal sunumu için araştırma yapma	13	22.80	Bazı topluluklara üye olma	6	10.52
Derslerde öğrenilen bilgileri, etkinlikleri veya yapılan materyalleri paylaşma	10	17.54	Üniversitede yapılacak etkinlikleri takip etme	5	8.77
Pratik bilgi alış verişi	9	15.78	Arkadaşlık kurma	1	1.75
LinkedIn’de uzmanlardan görüş alma	8	14.03			

Tablo 5’te görüldüğü gibi öğretmen adaylarının sosyal ağların üniversite eğitimlerine etkilerine ilişkin olumlu yönde görüşlere sahip oldukları tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarının görüşlerinden yapılan doğrudan alıntılar şu şekildedir:

Ö47: “Akademisyen takip ediyorum. Milli Eğitim Bakanı’nı takip ediyorum. Bu şekilde gelecekte yapılacak değişikliklerden haberdar oluyoruz. Üniversite sınavı sonuçları açıklanınca o üniversitenin sayfasına girerek üniversiteye gelmeden arkadaşlık kurabiliyoruz. O üniversite ya da öğretim üyeleri hakkında yorumlar okuyoruz.” (**Eğitim alanındaki akademisyenleri takip etme, Arkadaşlık kurma**)

Ö34: “Etkinlik sitelerini takip ediyoruz. Orada yapılan materyaller oluyor. Oradaki materyalleri görüp geliştiriyoruz.” (**Derslerde yapılan etkinlik ya da materyal sunumu için araştırma yapma**)

Ö24: “Örneğin bir dersimizde yaptığımız güzel bir materyali paylaştık. Diğer sınıflardaki arkadaşlarımız da paylaşmış aynı dersle ilgili. Ne yaptıklarını görüp karşılaştırma yapabiliyoruz.” (**Derslerde öğrenilen bilgileri, etkinlikleri veya yapılan materyalleri paylaşma**)

Ö23: “Sosyal medyada bazı siteler var. Yapamadığımız soruları oraya gönderiyoruz. Onların çözümlerini gönderiyorlar. Sosyal ağların eğitimimize katkısı olduğunu düşünüyorum. Örneğin LinkedIn’de birçok akademisyen var. Onların geçmişlerini ve uzmanlık alanlarını görebiliyoruz. Sorularımıza cevap verebiliyorlar.” (**Pratik bilgi alış verişi, LinkedIn’de uzmanlardan görüş alma**)

Ö38: “Bazı sınavlara girmek istiyoruz. Bu sınavların tarihlerini öğreniyoruz. Ayrıca aynı konuyla ilgilenen kişilerin grup oluşturmasını sağlıyor. Örneğin şu an sınıf öğretmenliği ile ilgili birçok grup var.” (**ÖSYM sınavlarını takip etme, Bazı topluluklara üye olma**)

Ö40: “Derslerde bazen güzel etkinlikler oluyor. Paylaşıyoruz. Geçen drama dersinde zeybek oyununu sergiledik. Diğer sınıflardaki arkadaşlarımızın da ilgisini çekmiş. Olumlu yorumlar aldık.” (**Derslerde öğrenilen bilgileri, etkinlikleri veya yapılan materyalleri paylaşma**)

Ö45: “Üniversitede bir program, bir seminer olacağı zaman sosyal paylaşım sitelerinden öğreniyoruz. Öğretmenler günü programı oluyor ya da çeşitli yazarların geldiği seminerler oluyor. Bu şekilde haberdar olabiliyoruz. Biz halk oyunları kulübüne üyeyiz. Kulübümüzle ilgili faaliyetleri sosyal paylaşım sitesinden takip ediyoruz.” (**Üniversitede yapılacak etkinlikleri takip etme, Bazı topluluklara üye olma**)

Öğretmen adaylarına göre sosyal ağların dil becerilerinin gelişimine etkileri konusundaki görüşleri Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6.

Öğretmen Adaylarına Göre Sosyal Ağların Dil Becerilerinin Gelişimine Etkileri

Görüşler	F	%	Görüşler	f	%
<i>Okuma Becerisinin Gelişimine Etkileri</i>			<i>Yazma Becerisinin Gelişimine Etkileri</i>		
Görsel okumanın gelişimi	23	40.35	Emoji sayesinde duyguları ifade etme	45	78.94
Kelime hazinesinin gelişimi	21	36.84	Yazı dilinde günlük konuşma dilinin kullanılması	28	49.12
Anlama becerisinin gelişimi	8	14.03	Kısaltma kullanma	24	42.10
Eleştirel düşünme becerisinin gelişimi	7	12.28	Ünlü ve ünsüz harflerin kullanılmaması	21	36.84
Çok katmanlı metinlerin anlamaya etkisi	6	10.52	Bazı harflerin tekrarlanarak yazılması	17	29.82
Okuma hızını artırması	6	10.52	Bazı kelimelerin birleşik yazılması	15	26.31
Anlama ulaşıldıktan sonra metinlerin hepsini okumama	3	5.26	Büyük-küçük harf kullanımına dikkat etmeme	15	26.31
Uzun metinlerin okunmaması	2	3.50	Türkçe kelimelerin yerine yabancı kelime kullanılması	6	10.52
Edebi sözlerin kullanımı	1	1.75	Emojinin sosyal ağ diline dönüşmesi	5	8.77
Argo kelimelerin kullanımı	1	1.75	Emoji kullanımının gerçek duygu ve düşünceyi yansıtmaması	5	8.77
Okuma ve yazma becerilerinin bütünleşmesi	1	1.75	Hızlı yazarken Türkçe'nin kirletilmesi	5	8.77
Çok fazla görsel kullanılmasının yaratıcılığı engellemesi	1	1.75	Kip eklerini kullanmama	5	8.77
Okumanın doğallığından uzaklaşıp sanal hale gelmesi	1	1.75	Yazım yanlışlarına gözün alışması	5	8.77
			Noktalama işaretlerinin kullanılmaması	1	1.75
			Devrik cümle yazımı	1	1.75
<i>Konuşma Becerisinin Gelişimine Etkileri</i>			<i>Yabancı Dil Becerisinin Gelişimine Etkileri</i>		
Aksanı örnek alma	7	12.28	Gramer kurallarını öğrenme	8	14.03
Akıcı konuşmayı engellemesi	4	7.01	Yabancı kelime öğrenme	7	12.28
Yüz yüze iletişimi engellemesi	3	5.26	Kelimelerin telaffuzunu öğrenme	2	3.50
			Türkçe ve yabancı kelimelerin birlikte kullanılması	1	1.75
<i>Dinleme Becerisinin Gelişimine Etkisi</i>					
Anlatılanların ilişkilendirilmesi		görsellerle	1	1.75	

Öğretmen adaylarının sosyal ağların okuma becerisinin gelişimine etkilerine ilişkin görüşlerine bakıldığında hem olumlu hem olumsuz etkilerinin olduğuna dair görüş belirttikleri tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarının görüşlerinden yapılan doğrudan alıntılar şu şekildedir:

Ö11: “Sosyal ortamlarda genelde metinler görsel tabanlı olduğu için görsellik daha fazla”. Görsel okuma daha yoğun kullanılıyor. Bu durum görsel okuma becerisini geliştiriyor. Bunun yanı sıra yazı ve görseller arasında etkileşim sağlayabiliyoruz.” (**Görsel okumanın gelişimi, Çok katmanlı metinlerin anlamaya etkisi**)

Ö7: “Günlük konuşma dilinde çok kısıtlı kelime kullanıyoruz fakat sosyal medyada bir metin, şiir okuduğumuzda güzel sözlerle ve çok farklı kelimelerle karşılaşırız. Daha önce hiç duymadığım kelimeleri okuyoruz.” (**Kelime hazinesinin gelişimi, Edebi sözlerin kullanımı**)

Ö41: “Anlamaya olumlu etkisi var. Çünkü çok fazla bilgiyi aynı anda gördüğümüz için ya da bir konuyla ilgili çok fazla yorum gördüğümüz için anlama becerimizin geliştiğini düşünüyoruz.” (**Anlama becerisinin gelişimi**)

Ö1: “Biz sosyal paylaşım sitelerinde genellikle okuyarak iletişim kuruyoruz. Bu yüzden okuma hızını artırdığımı düşünüyorum.” (**Okuma hızını artırması**)

Ö40: “Sosyal medyada o kadar çok bilgi var ki çok uzun olanları okumuyoruz. Çünkü diğerlerine de bakmak istiyorsun. Çoğu zaman göz gezdirip atlıyorsun. Ya da metni anladıktan sonra devamını okumuyorsunuz.” (**Uzun metinlerin okunmaması, Anlama ulaşıldıktan sonra metinlerin hepsini okumama**)

Ö5: “Hızlı bilgi alış verişi olduğu için okuma yazma bütünleşiyor. Yazılanları okuyup yazıyoruz.” (**Okuma ve yazma becerilerinin bütünleşmesi**)

Ö32: “Ekrandaki okuma süreci kitap gibi olmadığı için bilgilerin kalıcı olduğunu düşünmüyorum.” **(Okumanın doğallığından uzaklaşıp sanal hale gelmesi)**

Öğretmen adaylarının sosyal ağların yazma becerisinin gelişimine etkilerine ilişkin görüşlerine bakıldığında genellikle olumsuz etkilerine dair görüş belirttikleri tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarının görüşlerinden yapılan doğrudan alıntılar şu şekildedir:

Ö3: “Duygularımızı emojilerle yansıtıyoruz. Bazen bir görsel uzun uzun yazılmış yazılardan daha iyi olabilir. Anlatmak istediklerimizi daha kolay anlatabiliriz.” **(Emoji sayesinde duyguları ifade etme)**

Ö27: “Geleceğim demiyorlar geleyim gibi ifadeler kullanıyorlar. Bu durum yazı dilinde günlük konuşma dilinin ifade edilmesine sebep oluyor.” **(Yazı dilinde günlük konuşma dilinin kullanılması)**

Ö23: “Söylemek istediklerimizi kısaltarak yazıyoruz. Bazı kişiler ünlü ya da ünsüz harfleri kullanmıyorlar. Örneğin gelyrm gibi. Bakıldığında anlaşılıyor. Bazı harfler ise vurgulu yazmak amacıyla tekrarlanarak yazılıyor. Örneğin çalışıyorummm gibi.” **(Kısaltma kullanma, Ünlü ya da ünsüz harflerin kullanılmaması, Bazı harflerin tekrarlanarak yazılması)**

Ö10: “Bir şeyler içmeye giderken drink içmeye gidelim mi diyorlar. Türkçe üstü kapatılıp İngilizce kelimelerle birlikte kullanılıyor. Artık insanlar biyografisine bile İngilizce bir şeyler yazıyor. Daha havalı olduğunu düşünüyorlar.” **(Türkçe ve yabancı kelimelerin birlikte kullanılması)**

Ö50: “İnsanlığın dili oluyor artık emoji dili. İşaret dili geliyor. Sonuçta bütün diller aynı ama fonetik seslendirme farklı. Bir gülümseme emojisiyle farklı dili konuşan yığınlarca insan anlam çıkartabilir.” **(Emojinin sosyal ağ diline dönüşmesi)**

Ö28: “Bir kişi çok üzgün ama kakhaha atan bir emoji paylaşıyor. Sen onu gülüyor zannediyorsun.” **(Emoji kullanımının gerçek duygu ve düşüncüyü yansıtmaması)**

Ö17: “Kendimizi ifade ederken noktalama işaretlerini çok fazla kullanmıyoruz. Çoğu kişinin de dikkat etmediğini düşünüyorum.” **(Noktalama işaretlerinin kullanılmaması)**

Öğretmen adaylarının sosyal ağların konuşma ve dinleme becerisinin gelişimine ilişkin görüşlerinin olduğu tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarının görüşlerinden yapılan doğrudan alıntılar şu şekildedir:

Ö56: “Sosyal medyada konuşan kişilerin aksanını, şivesini alıyoruz. Yanlış söylediği kelimeyi olduğu gibi algılayıp o şekilde iletişim kuruyoruz.” **(Aksanı örnek alma)**

Ö8: “Uzun süre telefonla uğraşıp konuşmadığımız için günümüzdeki gençlerin doğru dürüst cümle kurmadıklarını görüyoruz. Konuşma becerilerimizi zayıflatıyor.” **(Akıcı konuşmayı engellemesi)**

Ö10: “Boş zamanlarımızın çoğunu sosyal medyada geçiriyoruz. Bu durum bizim yüz yüze iletişim kurmamızı engelliyor.” **(Yüz yüze iletişimi engellemesi)**

Ö24: “Videoları izlerken anlatılanların görsellerle desteklenmesi dinleme becerimizin gelişimini sağlıyor.” **(Anlatılanların görsellerle ilişkilendirilmesi)**

Öğretmen adaylarına göre sosyal ağların yabancı dil öğrenmeye etkileri bulunmaktadır. Öğretmen adaylarının görüşlerinden yapılan doğrudan alıntılar şu şekildedir:

Ö16: “Sosyal medyada yabancı kelimelerle karşılaşılıyor. Merak edip acaba anlamı nedir diye araştırıp inceliyorum.” **(Yabancı kelime öğrenme)**

Ö29: “Sosyal medyada konuşulanları dinlerken yabancı kelimelerin telaffuzunu öğreniyoruz.” **(Kelimelerin telaffuzunu öğrenme)**

Öğretmen adaylarına göre eğitimlerine ve dil becerilerinin gelişimlerine etkileri açısından sosyal paylaşım sitelerinde yapılabilecek düzenlemelere ilişkin görüşler Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7.

Öğretmen Adaylarının Sosyal Paylaşım Sitelerinin Eğitimlerine ve Dil Becerilerinin Gelişimine Etkileri Açısından Sosyal Paylaşım Sitelerinde Yapılacak Düzenlemelere İlişkin Görüşleri

Görüşler	f	%	Görüşler	f	%
Sosyal medyada çok takip edilen kişilerin paylaştığı bilgilere ve kullandığı kelimelere dikkat etmeleri	16	28.07	İngilizce uygulamaların olduğu sosyal ağların oluşturulması ve kalitesinin artırılması	3	5.26
Yabancı ve Türkçe kelimeleri aynı cümlede kullananların uyarılması	11	19.29	Sosyal medyada uzmanların akademik alanlarına göre gruplandırıldığı bir sistem oluşturulması	3	5.26
Akademisyenlerin dersleriyle ilgili sosyal öğrenme platformları oluşturması	10	17.54	Sosyal medya konusunda insanların bilinçlendirilmesi	2	3.50
Diksiyonla ilgili sosyal ağların oluşturulması	10	17.54	Kısaltmaları düzelteren yazılımların geliştirilmesi	2	3.50
Dilimizi hatalı kullananların uyarılması	7	12.28	Sosyal medyada insanların dijital ürün oluşturup paylaşabilecekleri uygulamaların olması	1	1.75
Denetimin daha iyi yapılandırıldığı sosyal ağların oluşturulması	5	8.77	Dil becerilerini geliştiren nitelikli oyun sitelerinin oluşturulması	1	1.75
Yabancı dilden Türkçe'ye geçen kelimeler için anket oluşturulması	5	8.77	Eğitim amaçlı rekabeti içeren bilgi yarışmalarının düzenlenmesi	1	1.75
Sosyal medya konusunda çocukluktan itibaren eğitim verilmesi	4	7.01			

Tablo 7’de görüldüğü gibi öğretmen adaylarının sosyal ağların eğitimlerine ve dil becerilerinin gelişimine etkileri açısından sosyal paylaşım sitelerinde yapılacak düzenlemelere ilişkin bazı görüşlere sahip oldukları tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarının görüşlerinden yapılan doğrudan alıntılar şu şekildedir:

Ö10: “Sosyal medyada çok takip edilen insanlar üsluplarına dikkat etseler çok güzel örnek olabilirler. Özellikle sanatçılar her paylaşımlarında muhakkak kelime hataları yapıyor. İnsanlar bunu örnek alıyorlar.” (**Sosyal medyada çok takip edilen kişilerin paylaştığı bilgilere ve kullandığı kelimelere dikkat etmeleri**)

Ö34: “Yabancı ve Türkçe kelimeleri aynı cümlede kullananların uyarılması gerekiyor. Ayrıca dil bilgisi kurallarını ihlal eden kişilerin de sosyal medyada uyarılması gerekiyor.” (**Yabancı ve Türkçe kelimeleri aynı cümlede kullananların uyarılması, Dilimizi hatalı kullananların uyarılması**)

Ö6: “Öğretim üyeleri dersleriyle ilgili uzaktan eğitim gibi sosyal paylaşım siteleri oluşturabilir.” (**Akademisyenlerin dersleriyle ilgili sosyal öğrenme platformları oluşturması**)

Ö4: “Konuşma becerimizi, diksiyonumuzu geliştirecek uygulamaların yapılandırıldığı sosyal paylaşım siteleri kurulabilir. Sadece konuşma ve dinlemeye dayalı. Aynı zamanda sosyal paylaşım sitelerinde dijital ürün oluşturmaya dayalı sistemler geliştirilebilir. Paylaşım açısından daha hızlı olacağını düşünüyorum.” (**Diksiyonla ilgili sosyal ağların oluşturulması, Sosyal medyada insanların dijital ürün oluşturup paylaşabilecekleri uygulamaların olması**)

Ö28: “Bizler çok basite kaçıyoruz. Emoji kullanıyoruz ya da görsel kullanıyoruz. Emojilerin kullanılmadığı sosyal paylaşım siteleri oluşturulabilir.” (**Denetimin daha iyi yapılandırıldığı sosyal ağların oluşturulması**)

Ö52: “Dilimize yabancı dilden bir kelime giriyor. Örneğin drone kelimesi. Bu kelimeyle ilgili Türkçe karşılığı ne olsun diye birçok anket düzenleniyor. “Selfie”ye ilişkin kendini çek, öz çekim gibi... Bunlar fazlaştırılabilir.” (**Yabancı dilden Türkçe'ye geçen kelimeler için anket oluşturulması**)

Ö15: “İngilizce uygulamaların olduğu siteler geliştirilebilir. Bulmaca, eşleştirme vb. etkinliklerle dilimizi geliştirebiliriz.” (**İngilizce uygulamaların olduğu sosyal ağların oluşturulması ve kalitesinin artırılması**)

Ö2: “Sosyal medyada alanında uzmanların akademik alanlarına göre gruplandırıldığı bir sistem oluşturulmalıdır. Ayrıca öğrenciler uzmanları daha iyi tanıyıp çalışmalarına ulaşabilirler. Kısaltmalar fazlaca var. Nbr yazıyor mesela onu direk ne haber olarak düzeltse.” (**Sosyal medyada uzmanların**

akademik alanlarına göre gruplandırıldığı bir sistem oluşturulması, Kısaltmaları düzelteren yazılımların geliştirilmesi)

Ö7: “Sosyal medya konusunda insanlara bilgi verilmelidir. Aynı zamanda çocukluktan itibaren de eğitim verilebilir.” **(Sosyal medya konusunda insanların bilinçlendirilmesi, Sosyal medya konusunda çocukluktan itibaren eğitim verilmesi)**

Ö49: “İngilizce ve Türkçe dil becerilerimizi geliştirmek amacıyla oyun siteleri oluşturulabilir. Eğlenerek öğrenebiliriz.” **(Dil becerilerini geliştiren nitelikli oyun sitelerinin oluşturulması)**

Ö50: “Rekabet içeren bilgi yarışmaları düzenlenebilir.” **(Eğitim amaçlı rekabeti içeren bilgi yarışmalarının düzenlenmesi)**

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Öğretmen adaylarının sosyal ağları kullanma amaçları arasında vakit geçirmek, arkadaşlarının paylaşımlarını takip etmek, eğlenmek, iletişimi kesmemek, hikâyelere bakmak ve arkadaş edinmek yer almaktadır. Araştırma sonucu yapılan araştırmalarla tutarlılık göstermektedir. Yapılan araştırmalarda katılımcıların sosyal ağları, arkadaşlarıyla ve aile üyeleriyle bağlantı kurmak, eski arkadaşlarını bulmak, okullarıyla ilgili gruplara katılmak için kullandıkları tespit edilmiştir (Öztürk ve Akgün, 2012; Wilson vd., 2010). Günümüz toplumunun hızlı yaşanan kopuk ilişkileri içerisinde, sosyal ağlar aracılığıyla insanlar sosyal ilişki kurma ya da mevcut olan ilişkilerini sürdürme şansına sahip olabilirler (Özmen, Aküzüm, Sünkür ve Baysal, 2012; Uça-Güneş, 2016). Kullanıcıların pasif ve tüketici rolünde olduğu Web’in ilk versiyonundan (Web 1.0) sonra Web 2.0, insanların bilginin yapılandırılması sürecine katılımlarını sağlayarak birbirleriyle etkileşimde bulunup ilişkiler kurmasını ve iş birliği yapmasını sağlamıştır (Uça-Güneş, 2016). Öğretmen adaylarının sosyal ağları kullanım amaçlarından bazıları da bilgi edinmek, gündemi takip etmektir. Araştırma bulgusu Öztürk ve Akgün (2012) tarafından yapılan araştırmada üniversite öğrencilerinin sosyal ağları günlük yaşamla ilgili gelişmelerden haberdar olmak ve gündemdeki yenilikleri takip etmek için kullanmaları sonucu tutarlılık göstermektedir. Öğretmen adaylarının sosyal ağları diğer kullanım amaçlarından bazıları da bilgi paylaşmak, fotoğraf paylaşmak ve derdini anlatmaktır. Araştırma sonucu yapılan araştırmalarla tutarlılık göstermektedir. Yapılan araştırmalarda katılımcıların sosyal ağları metin, görsel ve video paylaşımının yanı sıra bilgi paylaşmak, yorum paylaşmak (Boyd, 2007), kendi kişiliğini ifade etmek için farklı uygulamaları denemek amacıyla kullandıkları tespit edilmiştir (Öztürk ve Akgün, 2012; Sweeny, 2010). Bu doğrultuda öğretmen adaylarının sosyal ağları kullanım amaçları arasında en fazla vakit geçirmek, bilgi edinmek ve gündemi takip etmek yer almaktadır.

Öğretmen adaylarına göre sosyal ağların olumlu yönleri arasında her türlü bilgiye ulaşma, arkadaş takip etme, bilginin yayılması ve arkadaş edinme yer almaktadır. Araştırma bulgusu yapılan araştırmalarla tutarlılık göstermektedir. Katılımcıların sosyal ağların sosyal ilişkilerini sürdürmeye yardımcı olduğunu (Greenhow ve Robelia, 2009; Haseski vd., 2014), öğretmenlerin görsel okuma ve sunu etkinliklerinin öğrencilerin iletişim becerilerini geliştirdiğini belirttikleri (Çam ve İşman, 2013; Ross, Terras, Warwick ve Welsh, 2011) tespit edilmiştir. Web’deki görsel-işitsel öğelerle öğrenme tasarımı zenginleştirilebilir. Güncel ve doğru bilgiye erişim çok hızlı sağlanabilir (Uça-Güneş, 2016). Öğretmen adaylarına göre sosyal ağların diğer olumlu özellikleri arasında gizil öğrenmeyi ve toplu hareket etmeyi sağlama gelmektedir. Alanyazında öğretmen adaylarına göre sosyal ağların olumlu yönleri arasında gizil öğrenmeyi ve toplu hareket etmeyi sağlama gibi bulgulara rastlanmadığından araştırma sonucu yapılan araştırmalarla ilişkilendirilememiştir. Öğretmen adaylarına göre sosyal ağların olumsuz yönlerinin olması yapılan araştırma sonuçlarıyla tutarlılık göstermektedir. Yapılan araştırmalarda katılımcıların sosyal paylaşım sitelerinde kendilerini izole edilmiş, yalnız hissettiklerini (Duran vd., 2006; Etlican, 2012), sosyal ağların bağımlılık kazandırdığını (Eren, Çelik ve Aktürk, 2014), zaman kaybına yol açtığını (Etlican, 2012; Öztürk ve Akgün, 2012), ders çalışmayı engellediğini (Öztürk ve Akgün, 2012), bilgilerin çalınma ihtimalinin olduğunu, özel hayatın gizliliğini engellediğini (Dwyer, Hiltz ve Passerini, 2007; Öztürk ve Akgün, 2012), ırksal, dini veya milliyet temelli kimlikleri temel alarak insanları etkilediğini (Boyd ve Ellison, 2008) belirttikleri tespit edilmiştir.

Öğretmen adaylarının sosyal ağlarda takip ettikleri sayfaların yapısına bakıldığında MEB, çocuk gelişimi, edebiyat, tiyatro, tarih, yayınevi, psikoloji, ekonomi ve kitap yorumuyla ilgili sayfalar gelmektedir. Kuramsal çerçeve araştırma bulgusunu destekler niteliktedir. Maden (2012) tarafından

yapılan araştırmada öğretmen adaylarına göre ekran okumanın bilimsel/akademik ve sosyal gelişimi hızlandırma ve kolaylaştırma, iletişim yeteneğini hızlandırma ve geliştirme açısından katkısı olduğunu düşündükleri ortaya konmuştur (Maden, 2012; Uça-Güneş, 2016). Öğretmen adaylarının sosyal ağlarda yaptıkları paylaşımlara ilişkin görüşlerine bakıldığında ilk sırada fotoğraf paylaşımı yer alırken sırasıyla yer bildirimi, Türkçe ifade edilmiş duygu ve düşünce vb. gelmektedir. Ross vd. ne (2011) göre sosyal paylaşım siteleri gündelik hayatın sıkıcı ve dikkat çekmeyen saçmalıklarını, son dakika haberlerini, araştırma kaynaklarını, Boyd ve Ellison'a (2008) göre fotoğraf/video paylaşımı gibi farklı oluşumlarla bilgi paylaşmaya olanak sağlamaktadır.

Öğretmen adaylarının sosyal ağların üniversite eğitime katkısına ilişkin görüşlerine bakıldığında genelde olumlu yönde düşüncelere sahip oldukları tespit edilmiştir. Araştırma bulgusu yapılan araştırmalarla tutarlılık göstermektedir. Katılımcıların sosyal ağların yapacakları çalışmalara ilişkin amaçlarını gerçekleştirme (Genç, 2010; Haseski vd., 2014), iş birliği, kaynak ve materyal tasarımı (Baran, 2010; Çam ve İşman, 2013; Özmen vd., 2012; Öztürk ve Akgün, 2012), araştırma, sorgulama, eleştirme, problem çözme becerilerini kullanma ve geliştirme (Etlican, 2012; Haverback, 2009; Özmen vd., 2012), öğretmenlerle iletişim kurma, dersler için grup oluşturma ve arkadaşlık kurma (Baran, 2010; Etlican, 2012; Haverback, 2009; Öztürk ve Akgün, 2012) açısından faydalı olduğunu ifade ettikleri tespit edilmiştir.

Öğretmen adaylarının sosyal ağların okuma becerisinin gelişimine ilişkin görüşlere bakıldığında olumlu ve olumsuz görüşlere sahip oldukları tespit edilmiştir. Katılımcıların sosyal ağları içeren yeni okuryazarlıkların görsel okuma ve sunu etkinliklerinin öğrencilerin sorgulama, sosyal olayları yorumlama, üst düzey (analiz ve sentez) düşünme, okuduğunu anlama ve hızlı okuma becerilerini geliştirmeye (Kramer ve Winter, 2008; Maden, 2012; Sweeny, 2010; Uça-Güneş, 2016), okuma ve yazma becerilerini bütünleştirmeye (Rowse ve Walsh, 2011) olumlu etkisinin olduğu tespit edilmiştir. Araştırma sonuçlarından hareketle sosyal ağların çok katmanlı unsurlar (görsel, işitsel, vb.) sayesinde okuduğunu anlamaya olumlu etkisinin olduğu fakat metnin bütünüün okunmaması gibi durum yansıttığı için olumsuz etkilerinin olduğu söylenebilir.

Öğretmen adaylarına göre sosyal ağların yazma becerisinin gelişimine etkisine ilişkin görüşlerine bakıldığında genelde olumsuz düşüncelere sahip oldukları tespit edilmiştir. Araştırma bulgusu yapılan araştırmalarla tutarlılık göstermektedir. Akkoyunlu ve Yılmaz-Soylu (2011) tarafından yapılan araştırmada öğrenciler sosyal ağlarda kullanım yanlışları arasında yabancı karakter kullanımı, kelimelerdeki ünlü harflerin kullanılmaması, ünsüz harflerin yazılmaması, kip eklerinin yanlış yazılması, günlük konuşma diline ilişkin unsurların kullanılması, vurguyu belirtmek üzere belirli harflerin tekrarlanarak yazılması, büyük ve küçük harflerin bir arada kullanılması, çift ünlü ve çift ünsüz kullanılması, birleşik ve ayrı yazılan kelimelerin hatalı kullanılması, sözcük ve cümlelerin yanlış yazılması, mi soru ekinin ayrı yazılması yer almaktadır. Sosyal ağlarda yazma ile ilgili eleştirel pratikleri mümkün kılan alternatif pedagojik alan oluşturmaktadır (Reid, 2011). Sosyal ağlarda dil kullanım becerilerinin hız ve değişim kavramlarından etkilenip dikkatsizce, aceleci bir tavırla, özensizce, kural dışı şekillerde kullanıldığı görülmektedir (Maden, 2012). Araştırma sonuçlarından hareketle sosyal ağlarda kullanılan yazı dilinin çok nitelikli olmadığı söylenebilir.

Öğretmen adaylarına göre sosyal ağların konuşma becerisinin gelişimine ilişkin görüşlerine bakıldığında olumlu ve olumsuz düşüncelere sahip oldukları tespit edilmiştir. Coşkun'a (2009) göre teknolojik platformlar sayesinde göze dayalı eğitimle bireyler konuşmanın vurgu ve tonlamalarını görerek kulakla duyulana gözle pekiştirebilir, konuşmadaki anlam ve duygu farklılıklarının sebeplerini, görüntülenen vurgu ve tonlamalarla daha iyi algılayabilirler. Bu açıdan sosyal ağlarda uzman olan kişilerin diksiyonları örnek alındığında konuşma becerisinin gelişimine olumlu etkilerinin olduğu söylenebilir. Diğer taraftan öğretmen adaylarına göre sosyal ağların yüz yüze iletişimi azalttığını belirtmeleri, Maden (2012) tarafından yapılan araştırma sonucu ile tutarlılık göstermektedir. Öğretmen adaylarına göre sosyal ağların yabancı dil öğrenmeye etkisine ilişkin görüşlerine bakıldığında ise gramer kurallarını, yabancı kelime, kelime telaffuzu öğrenme, Türkçe ve yabancı kelimelerin birlikte kullanılması gelmektedir. Erice ve Ertaş (2011) tarafından yapılan araştırmada çevrimiçi değerlendirme aracı olarak elektronik portfolyonun yabancı dil öğrenen hazırlık sınıfı öğrencilerinin yabancı dilde yazma becerilerine olumlu etkisinin olduğu tespit edilmiştir.

Öğretmen adaylarına göre eğitimlerine ve dil becerilerinin gelişimine etkileri açısından sosyal ağlarda yapılabilecek düzenlemelere ilişkin görüşlere bakıldığında sosyal medyada çok takip edilen kişilerin paylaştığı bilgilere ve kullandığı kelimelere dikkat etmeleri, denetimin daha iyi

yapılandırıldığı sosyal ağların oluşturulması, akademisyenlerin dersleriyle ilgili sosyal ağ oluşturması, sosyal medya konusunda insanların bilinçlendirilmesi vb. gelmektedir. Araştırma bulgusu yapılan araştırmalarla tutarlılık göstermektedir. Öztürk ve Akgün (2012) tarafından yapılan araştırmada sosyal ağların uzaktan eğitime yardımcı bir uygulama olacağı, her dersin kendine ait bir sosyal paylaşım grubu olması gerektiği belirtilmiştir. Baran'ın (2010) araştırmasının sonuçlarına göre öğrenciler sosyal ağların öğretmen-öğrenci iletişimine, öğrenci-öğrenci iletişimine ve bilgi paylaşımına olumlu katkısı olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. Etlican (2012) tarafından yapılan araştırmada ise katılımcılar Web tabanlı öğretimin kendilerini araştırmaya teşvik ettiklerini belirtmişlerdir. Öğretmen adayları sosyal ağların dil becerilerinin gelişimlerine katkısı açısından sosyal paylaşım sitelerinde yapılacak düzenlemelere ilişkin bireysel, toplumsal ve kurumsal açıdan yapılacak bazı öneriler getirmiştir. Araştırma bulgusu Akkoyunlu ve Yılmaz-Soylu (2011) tarafından yapılan araştırma sonucu ile tutarlılık göstermektedir. Sözü edilen araştırmada öğrencilerin Türkçe'nin korunmasına dönük çözüm önerilerini bireysel, toplumsal ve kurumsal adımlar biçimde hiyerarşik biçimde yapılandırdıkları tespit edilmiştir.

Araştırma sonuçları doğrultusunda şu önerilerde bulunulabilir:

- Sosyal ağların olumlu ve olumsuz yönleri hakkında ilkokuldan itibaren eğitim verilmelidir.
- Sosyal öğrenme platformları oluşturulabilir. Öğretmen adayları, öğretim üyelerinin derslerine ait paylaştıkları kaynaklara ulaşabilir ve etkileşim kurabilirler.
- Özellikle 21. yy becerileri olarak tanımlanan eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme gibi becerilerin gelişiminde sosyal ağlar kullanılabilir önemli uygulamalardan birisidir. Ayrıca alanlarıyla ilgili uzmanların tanınması konusunda önemli destek sağlayabilir.
- Dil becerilerinin gelişimi konusunda daha nitelikli ve iyi yapılandırılmış sosyal ağlar oluşturulabilir.
- Üniversite eğitimi ve dil becerilerinin gelişimine katkısı açısından sosyal ağların nitelikleri ve yapılandırılması konusunda nicel ve nitel araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Akkoyunlu, B., & Yılmaz-Soylu, M. Y. (2008). A study of student's perceptions in a blended learning environment based on different learning styles. *Educational Technology & Society*, 11(1), 183-193.
- Baran, B. (2010). Facebook as a formal instructional environment. *British Journal of Educational Technology*, 41(6), 146-149.
- Baş, T. ve Akturan, U. (2008). *Nitel araştırma yöntemleri NVivo 7.0 ile nitel veri analizi*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Boyd, D., & Ellison, N. (2008). Social network sites: Definition, history, and scholarship. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 13, 210-230.
- Boyd, D. (2007). Social network sites: Public, private, or what? *Knowledge Tree*, 13, 1-7.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Coiro, J., Knobel, M., Lankshear, C., & Leu, D. (Eds.). (2008). *Handbook of research on new literacies*. Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Çam, E. & İşman, A. (2013). Teacher candidates' use of Facebook for educational purposes. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 106, 2500-2506.
- Coşkun, M.V. (2009). Ana dili eğitiminde parçalarüstü birimlerin önemi ve teknoloji destekli olarak kavratılması. *Bilig*, 48, 41-52.
- Dal, N.E. ve Dal, V. (2014). Kişilik özellikleri ve sosyal ağ sitesi kullanım alışkanlıkları: Üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(11), 144-162.
- Duran, N., Önal, A. ve Kurtuluş, C. (2006). e-Öğrenme ve kurumsal eğitimde yeni yaklaşım: Öğrenim yönetim sistemleri. *Akademik Bilişim, Bildiriler Kitabı*, 97-101.
- Dwyer, C., Hiltz, S.R., & Passerini, K. (2007). *Trust and privacy concern within social networking sites: A comparison of Facebook and MySpace*. Americas Conference on Information Systems, Proceedings, 339. Retrieved from

file:///C:/Users/PC19/Downloads/Trust_and_Privacy_Concern_Within_Social_Networking.pdf. (Date of access: 21.12.2018)

- Eren, F., Çelik, İ. ve Aktürk, A.O. (2014). Ortaokul öğrencilerinin Facebook algısı: Bir metafor analizi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 22(2), 635-648.
- Erice, D., & Ertaş, A. (2011). The impact of e-portfolio on foreign language writing skills. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences*, 44(2), 73-94.
- Etlican, G. (2012). *X ve Y kuşaklarının online eğitim teknolojilerine karşı tutumlarının karşılaştırılması* (Yüksek lisans tezi). Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Filiz, O., Erol, O., İnan-Dönmez, F. ve Kurt, A.A. (2014). BÖTE bölümü öğrencilerinin sosyal ağ siteleri kullanım amaçları ile internet bağımlılıkları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Journal of Instructional Technologies & Teacher Education*, 3(2), 17-28.
- Genç, Z. (2010, Şubat). *Web 2.0 yeniliklerinin eğitimde kullanımı: Bir Facebook eğitim uygulama örneği*. Akademik Bilişim'10-XII. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri, Muğla Üniversitesi, Muğla.
- Gezgin, D.M. ve Silahsızoğlu, E. (2016). Bilişim teknolojilerinin kullanımının Türkçeye etkileri. *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry (TOJQI)*, 7(1), 28-46.
- Greenhow, C., & Robelia, B. (2009). Old communication, new literacies: Social network sites as social learning resources. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 14, 1130-1161.
- Gülbahar, Y., Kalelioğlu, F. ve Madran, O. (2010, Aralık). *Sosyal ağların eğitim amaçlı kullanımı*. 15. Türkiye'de İnternet Konferansı'nda sunulmuş bildiri, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Hagood, M.C. (2012). Risks, rewards, and responsibilities of using new literacies in middle grades. *Voices from the Middle*, 19(4), 10-16.
- Hammarberg, K., Kirkman, M., & De Lacey, S. (2016). Qualitative research methods: When to use them and how to judge them. *Human Reproduction*, 31, 498-501
- Haseski, H.İ., Şahin, Y.L., Yılmaz, E., & Erol, O. (2014). The investigation of the relationship between lifelong learning tendencies and aims of using Facebook. *Journal of Theory and Practise in Education*, 10(2), 331-351.
- Hattwig, D., Bussert, K., Medaille, A., & Burgess, J. (2012). Visual literacy standards in higher education: New opportunities for libraries and student learning. *Libraries and the Academy*, 13(1), 61-89.
- Haverback, H.R. (2009). Facebook: Uncharted territory in a reading education classroom. *Reading Today*, 27(2), p. 34.
- Karasu, M. ve Arıkan, D. (2016). Öğretmen adaylarının sosyal medya kullanım durumları ve medya okuryazarlık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Ege Eğitim Dergisi*, 2(17), 549-566.
- Kaya, H., Turan, N., Hasanoğlu, Ö., Güre, Ö., Arslanova, E. ve Elmas, G. (2015). Hemşirelik fakültesi öğrencilerinin sosyal ağ sitelerini kullanma amacı ile iletişim becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 40, 16-31.
- Kern, R. (2015). *Language, literacy, and technology*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Köseoğlu, Ö. (2012). Sosyal ağ sitesi kullanıcılarının motivasyonları: Facebook üzerine bir araştırma. *Selçuk İletişim*, 7(2), 58-81.
- Kramer, N.C., & Winter, S. (2008). The relationship of self-esteem, extraversion, self-efficacy, and self-presentation within social networking sites. *Journal of Media Psychology*, 20, 106-116.
- Maden, S. (2012). Ekran okuma türleri ve Türkçe öğretmeni adaylarının ekran okumaya yönelik görüşleri. *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi*, 1(3), 1-16.
- Özmen, F., Aküzüm, C., Sünkür, M. ve Baysal, N. (2012). Sosyal ağ sitelerinin eğitsel ortamlardaki işlevselliği. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 7(2), 496-506.
- Öztürk, M. ve Akgün, Ö.E. (2012). Üniversite öğrencilerinin sosyal paylaşım sitelerini kullanma amaçları ve bu sitelerin eğitimlerinde kullanılması ile ilgili görüşleri. *Sakarya University Journal of Education*, 2(3), 49-67.
- Pempek, T.A., Yermolayeva, Y.A., & Calvert, S. L. (2009). College students' social networking experiences on Facebook. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 30(3), 227-238.
- Reid, J. (2011). "We don't Twitter, we Facebook": An alternative pedagogical space that enables critical practices in relation to writing. *English Teaching: Practice and Critique*, 10(1), 58-80.

- Ross, C., Terras, M., Warwick, C., & Welsh, A. (2011). Enabled backchannel: Conference Twitter use by digital humanists. *Journal of Documentation*, 67(2), 214-237.
- Rowse, J., & Walsh, M. (2011). Rethinking literacy education in new times: Multimodality, Multiliteracies, & New Literacies. *Brock Education*, 21, 53-62.
- Russo, A., & Watkins, J. (2008, July). *New literacy new audiences: Social media and cultural institutions*. Paper presented at the London Conference, London. Retrieved from http://www.bcs.org/upload/pdf/ewic_eva08_paper26.pdf. (Data of access: 03.01.2019).
- Sweeny, S.M. (2010). Writing for the instant messaging and text messaging generation: Using new literacies to support writing instruction. *Journal of Adolescent & Adult Literacy* 54(2), 121-130.
- Tanrıkulu, F. (2017). Türkçe öğretmen adaylarının sosyal medya yazışmalarındaki yazım ve noktalama yanlışlarının sebepleri: Whatsapp örneği. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 5(2), 129-143.
- Uça-Güneş, P. (2016). Toplumsal değişim, teknoloji ve eğitim ilişkisinde sosyal ağların yeri. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 191-206.
- Uslu, S. ve Hamarat, E. (2016). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sosyal ağları kullanım amaçlarının belirlenmesi. *Kafkas Üniversitesi, e-Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 26-35.
- Willinsky, J. (1990). *The new literacy redefining reading and writing in the schools*. London: Routledge Publishing.
- [Wilson](#), K., [Fornasier](#), S., & White, K.M. (2010). [Psychological predictors of young adults' use of social networking sites](#). *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 13(2), 173-177.
- Yin, R. (1984). *Case study research: Design and methods*. Beverly Hills, CA: Sage Publishing.